

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/234/2019
Identifikačné číslo spisu: 1714209594
Dátum vydania rozhodnutia: 29.10.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Mária Trubanová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1714209594.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu A. U., bývajúceho v S., zastúpeného A. Z. Q., D. XX, XXX XX C., proti žalovanému Stredná odborná škola podnikania a služieb, Myslenická 1, Pezinok, IČO: 00 351 822, zastúpenému JUDr. Evou Klemovou, advokátkou, M. R. Štefánika 1, 902 01 Pezinok, o neplatnosť skončenia pracovného pomeru a náhradu mzdy, vedenom na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 10Cpr/2/2014, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 27. septembra 2018 sp. zn. 9CoPr/2/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Pezinok (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo 07. septembra 2017 č. k. 10Cpr/2/2014-90 zamietol žalobu žalobcu a žalovanému náhradu trov konania nepriznal.
2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 27. septembra 2018 č. k. 9CoPr/2/2018-116 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP a žalovanému voči žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.
3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, ktoré spísala a podpísala A. Z. Q. (č. l. 129 a nasl. spisu).
4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 Civilného sporového poriadku č. 160/2015 Z. z., ďalej aj „CSP“) po zistení, že dovolanie podala v zákonom stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu; dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

5. Podľa § 429 ods. 1, 2 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

6. Z citovaných ustanovení vyplýva, že právna úprava civilného sporového konania účinná od 1. júla 2016 naďalej vyžaduje, aby bol dovolateľ (okrem prípadov, na ktoré sa vzťahuje § 429 ods. 2 CSP) zastúpený advokátom. Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy sa (navyše) vyžaduje, aby podané dovolanie bolo spísané advokátom, teda osobou ktorá je zapísaná v zozname vedenom Slovenskou advokátskou komorou (tento zoznam je verejne dostupný na internetovej stránke www.sak.sk).

7. Podľa § 436 ods. 1 CSP ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ nebol riadne o povinnosti podľa § 429 poučený v odvolacom konaní, súd prvej inštancie vyzve dovolateľa na odstránenie vád a poučí ho o následkoch neodstránenia vád dovolania. Citované ustanovenie predstavuje jedinú (výnimočnú) procesnú situáciu, v ktorej súd prvej inštancie prihliada na existenciu vád dovolania a dovolateľa vyzýva na ich odstránenie. Tento postup súdu prvej inštancie sa týka výlučne vád dovolania v zmysle § 429 ods. 1 CSP a ich výskytu v prípade úplnej absencie alebo nedostatočného poučenia dovolateľa odvolacím súdom.

8. V danom prípade odvolací súd v zmysle § 393 ods. 1 CSP v napadnutom rozhodnutí (č. l. 116 a nasl. spisu) strany poučil o povinnom zastúpení dovolateľa v dovolacom konaní advokátom v zmysle § 429 ods. 1 CSP. Napriek tomu bolo zistené, že dovolateľ nemá právnické vzdelanie, nevykazuje znaky dovolateľa uvedeného v § 429 ods. 2 CSP a podal dovolanie, ktoré nespísal advokát. Z obsahu spisu predloženého najvyššiemu súdu totiž vyplýva, že za dovolateľa dovolanie spísala a podpísala ako právny zástupca A. Z. Q. (viď č. l. 129 spisu, prvá strana dovolania a označenie strán sporu, osobitne žalobca právne zastúpený: A. Z. Q., D., aj č. l. 134 spisu), pričom zo súdneho spisu a ani z vyhľadávania na www.sak.sk nevyplýva skutočnosť, že by išlo o osobu vedenú ako advokátka. Žiadne iné plnomocenstvo na zastupovanie dovolateľa v dovolacom konaní udelené žalobcom advokátovi sa v súdnom spise nenachádza.

9. Súd prvej inštancie výzvou z 23. augusta 2019 (č. l. 225 spisu) vyzval žalobcu s poukazom na § 429 ods. 1 a 2 písm. a/, b/, c/ CSP, aby v lehote 10 dní odo dňa doručenia výzvy predložil dovolanie spísané advokátom a tiež plnomocenstvo udelené advokátovi pre účely dovolacieho konania, resp. doložil súdu prvej inštancie riadnu plnú moc udelenú zvolenému advokátovi za účelom zastupovania v dovolacom konaní. Uvedenú výzvu s poučením o následkoch nerešpektovania výzvy súdu, t. j. možnosti odmietnutia dovolania podľa § 447 písm. e/ CSP, dovolateľ prevzal dňa 02. septembra 2019 (doručenka na č. l. 226 spisu), avšak doteraz nebola uvedená plná moc udelená advokátovi na jeho zastupovanie v dovolacom konaní doručená súdu prvej inštancie, ani dovolaciemu súdu.

10. Napriek náležitému poučeniu odvolacím súdom (č. l. 116 a nasl. spisu), aj súdom prvej inštancie (č. l. 225. spisu) je z obsahu spisu zrejmé, že dovolateľ nepreukázal zastúpenie advokátom v dovolacom konaní a ani nepreukázal zodpovedajúce právnické vzdelanie, oprávňujúce ho na spísanie dovolania (§ 429 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 468 CSP).

11. Pre úplnosť najvyšší súd uvádza, že v danom prípade posudzoval aj možnosť uplatnenia výnimky z povinného zastúpenia v dovolacom konaní a dospel k záveru, že túto výnimku nie je možné v danom spore uplatniť, a to z nasledovných dôvodov: Z ustanovenia § 429 ods. 2 písm. c/ CSP vyplýva, že dovolanie zamestnanca (dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany) nemusí byť spísané advokátom [a zamestnanec nemusí byť zastúpený advokátom, keď je zastúpený odborovou organizáciou (aj § 317 CSP)], ak jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Ďalšia výnimka v zmysle § 429 ods. 2 písm. c/ CSP sa týka spotrebiteľských sporov (ak je spotrebiteľ zastúpený právnickou osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa v zmysle § 291 ods. 1 CSP), čo nie je daný prípad a antidiskriminačných sporov (ak je strana zastúpená osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou v zmysle § 308 CSP).

11.1. Z obsahu spisu vyplýva, že predmetný spor je individuálnym pracovnoprávnym sporom v zmysle § 316 CSP a patrí medzi spory s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti CSP. Z plnej moci na č. l. 37 spisu mal najvyšší súd za preukázané, že dovolateľa zastupuje od začiatku sporu A. Z. Q., vid' znenie tohto plnomocenstva „Dolupodpísaný A. U. (...) týmto udeľuje plnomocenstvo pre: A. Z. Q., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D., predsedníčku Občianskeho združenia Práca a vzťahy, so sídlom Hlavná 50, 831 01 Bratislava IČO: 37847163 (...)“. Z uvedeného je tiež zrejmé, že dovolateľ splnomocnil na svoje zastupovanie A. Z. Q. ako fyzickú osobu (§ 31 ods. 1 Občianskeho zákonníka) a nie občianske združenie ako právnickú osobu, za ktorú koná štatutárny orgán (§ 31 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Tento záver potvrdzujú aj podania samotného žalobcu prostredníctvom A. Z. Q. (spis č. l. 56, 71, 73, 101, aj obálka na č. l. 109, 129, aj obálka na rube č. l. 153), ktoré za dovolateľa podala A. Z. Q. v konaní na súde prvej inštancie, druhej inštancie, ako aj v dovolacom konaní, ktoré neobsahujú žiadnu zmienku o občianskom združení v záhlaví podania, ani na jeho úvodnej strane v označení strán sporu a rovnako tak ani pri podpise A. Z. Q., ktorá by mala zastupovať občianske združenie ako štatutárny orgán. Napokon Občianske združenie Práca a vzťahy (...) nie je ani odborovou organizáciou (vid' zoznam odborových organizácií a zamestnávateľských organizácií Ministerstva vnútra SR). Najvyšší súd preto uzavrel, že právny zástupca A. Z. Q., nie je osobou oprávnenou na zastupovanie žalobcu v dovolacom konaní v zmysle výnimky uvedenej v § 429 ods. 2 písm. c/ CSP, pretože z obsahu dovolania, ani splnomocnenia na č. l. 37 spisu nevyplýva, že žalobca je zastúpený odborovou organizáciou, za ktorú koná A. Z. Q. ako jej zamestnanec alebo člen s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa.

11.2. Napokon najvyšší súd hypoteticky vyhodnotil aj možnosť výnimky pre prípad antidiskriminačného sporu a v tomto zmysle možnosť dovolateľa, aby ho zastupovalo Občianske združenie Práca a vzťahy so sídlom Hlavná 50, 831 01 Bratislava (t. č. podľa evidencie občianskych združení, názov združenia: Práca a vzťahy - zdravá spoločnosť bez mobbingu, so sídlom v Matúškove 449, IČO: 37 847 163, cieľ činnosti - ľudské práva), ktorého štatutárnym orgánom je podľa plnomocenstva na č. l. 37 spisu A. Z. Q.. Možnosť uplatnenia tejto výnimky z obsahu spisu nevyplýva, najvyšší súd nezistil diskriminačný prvok v podobe nerovnakého zaobchádzania so zamestnancami a nerovnaké zaobchádzanie nebolo predmetom konania ani pred okresným a ani pred krajským súdom. A pre prípad tvrdenia tejto skutočnosti zo strany žalobcu, najvyšší súd opakovane akcentuje, že žalobca splnomocnil na svoje zastupovanie A. Z. Q. ako fyzickú osobu (vid' bod 11.1. tohto rozhodnutia).

11.3. Vzhľadom na vyššie uvedené nebolo možné na daný prípad zastupovania dovolateľa aplikovať výnimku podľa § 429 ods. 2 písm. c/ CSP.

12. Podľa § 447 písm. e/ CSP, dovolací súd odmietne dovolanie, ak neboli splnené podmienky podľa § 429 CSP.

13. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že nie je splnená osobitná podmienka dovolacieho konania (§ 429 ods. 1 CSP), pretože žalobca ako dovolateľ nie je v dovolacom konaní zastúpený advokátom a nejde o dovolateľa uvedeného v § 429 ods. 2 CSP, hoci bol dovolateľ na odstránenie tohto procesného nedostatku vyzvaný. Na tomto základe dovolací súd tak dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. e/ CSP odmietol pre nesplnenie podmienky dovolacieho konania spočívajúcej v nedostatku právneho zastúpenia bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

14. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.